

LOKALNE FORMY ARCHITEKTONICZNE

Chochołów

Gmina: **Czarny Dunajec**Mezoregion: Kotlina Orawsko-Nowotarska/
Pogórze Przedtatrzańskie

Typ krajobrazu: Wiejskie

Podtyp krajobrazu: Z przewagą wstęgowo
ułożonych zespołów niewielkich pól ornych,
łąk i pastwisk

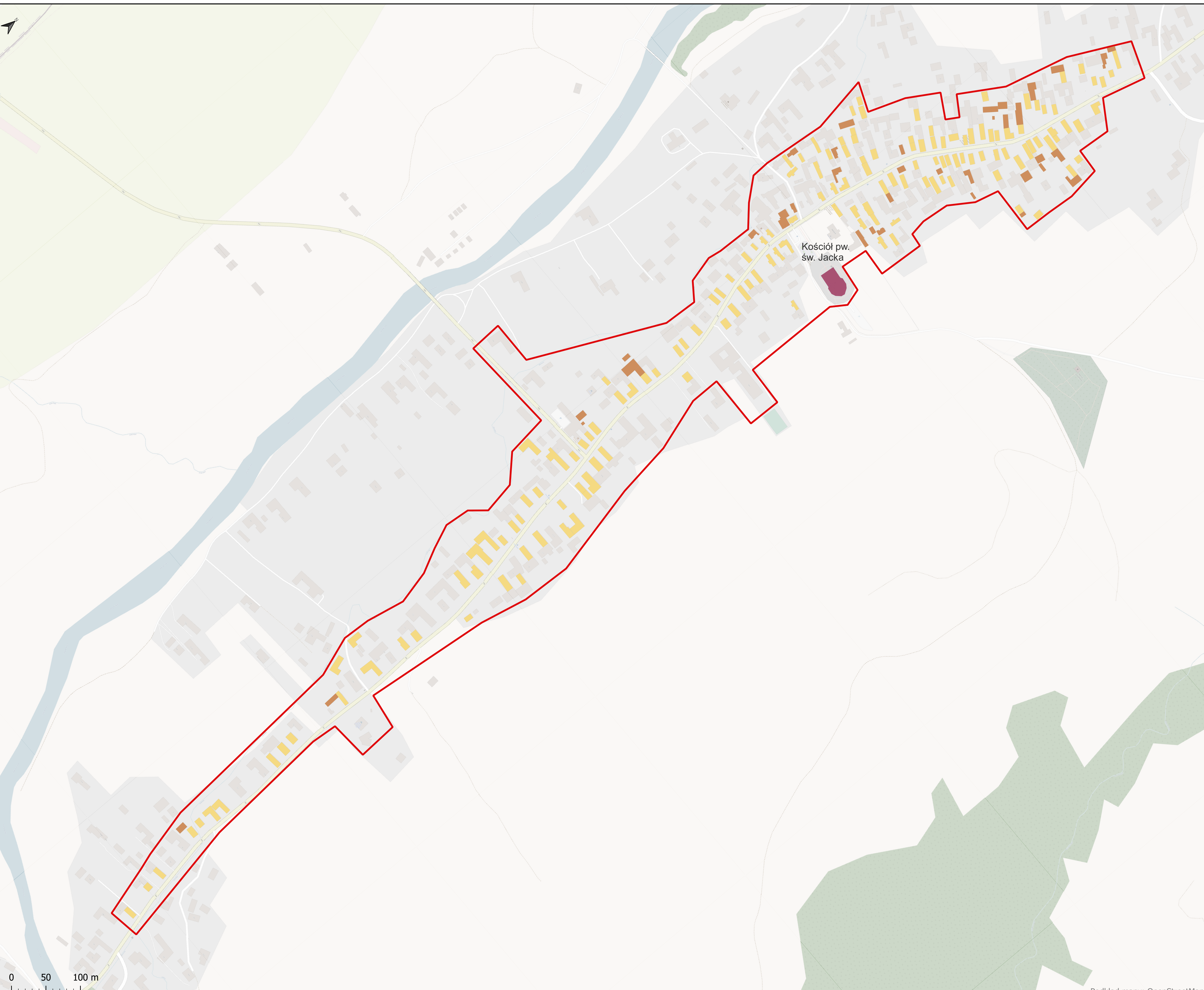
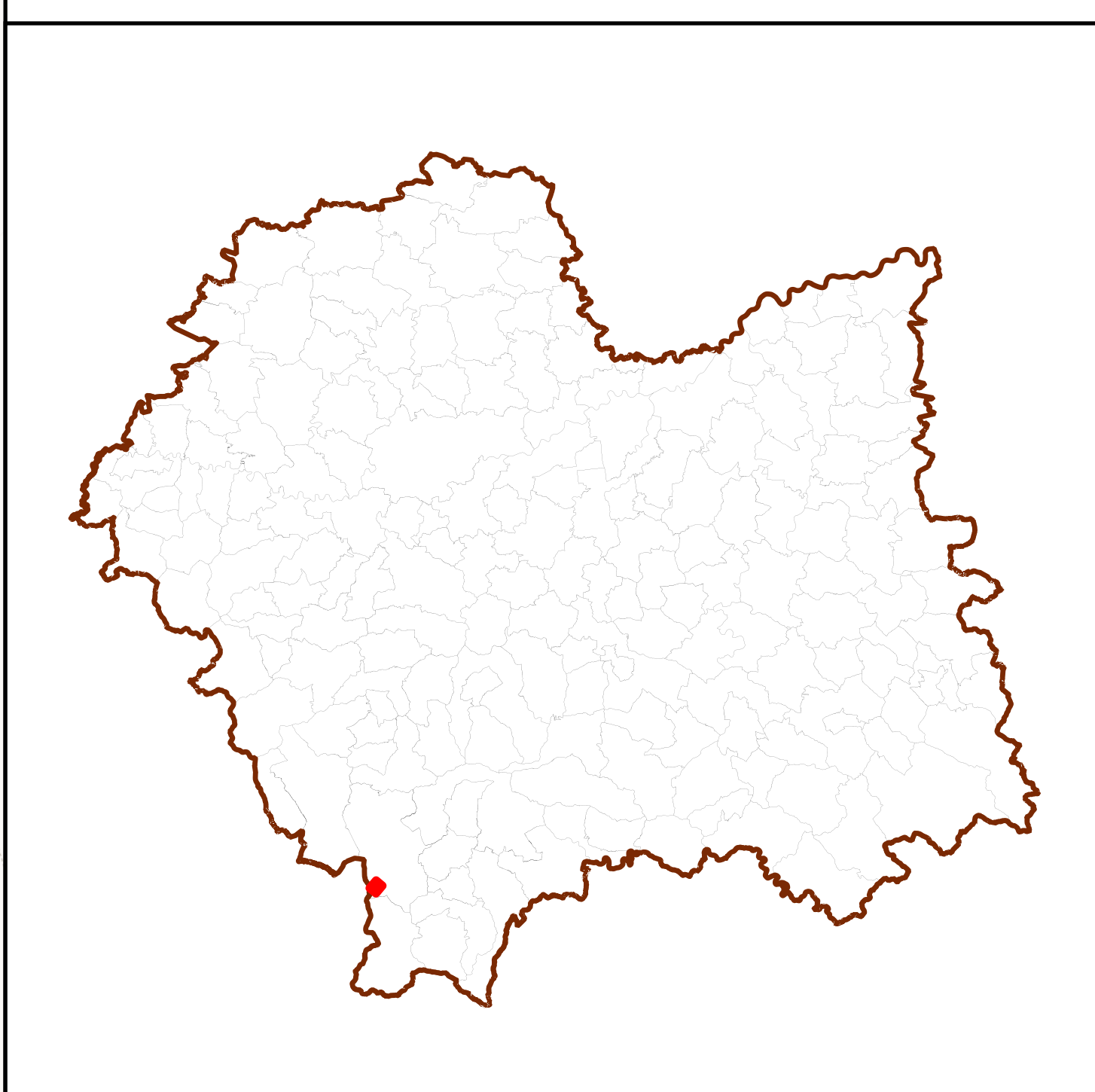
Typ i podtyp krajobrazu: 06b

Rodzaj zabudowy: Zagrodowa wolnostojąca

Kategoria zabudowy: Mieszkalna,
mieszkalno-gospodarcza

Zabudowa objęta ochroną konserwatorską:

- sakralna
- mieszkalna/mieszkalno-usługowa
- inna

 Granica LFA

NAZWA LFA		CHOCHOŁÓW	
LOKALIZACJA		<ul style="list-style-type: none"> – Chochołów to podhalańska wieś położona na pograniczu Pogórza Przedtatrzańskiego i Kotliny Orawsko Nowotarskiej, rozlokowana wzdłuż drogi biegnącej doliną Czarnego Dunajca – Etnograficznie należy do Skalnego Podhala – Wieś znajduje się w granicach Małopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – Chochołów jest wpisany do rejestru zabytków, jako - rezerwat urbanistyczny i architektoniczny (dec. A-268 z25.10.1965). Rejestrem zabytków ujętych jest ponadto 111 zagród i zabytkowych domów. 	
KATEGORIA	Funkcja	Mieszkalna, mieszkalno-gospodarcza	
	Rodzaj	Zabudowa zagrodowa	
	Spójność obszarowa	Zespół charakterystycznej zabudowy o wysokich walorach budownictwa regionalnego Podhala i zachowanym w dużym stopniu autentyczmie substancji zabytkowej i tradycji budowlanej	
CECHA CHARAKTERYSTYCZNA (zał. nr 8 ust 3 pkt 1 - 7)		PARAMETRY	
układ zabudowy, w tym linia zabudowy		<ul style="list-style-type: none"> – Wieś ma charakter jednorodnej ulicówki o zwartej zabudowie – Obiekty położone są po obydwu stronach drogi, będącej osią układu wsi. – Obiekty zlokalizowane są w zagrodach położonych na wąskich, prostokątnych działkach, przylegających krótszym bokiem do drogi. Budynki mieszkalne usytuowane są szczytowo do drogi, z kalenicami prostopadle do jej ciągu. Nieliczne tylko obiekty usytuowane są w układzie kalenicowym (o kalenicach równoległych do drogi). Budynki mieszkalne położone są bezpośrednio przy ciągu drogi. Znaczna ich część pomiędzy budynkiem mieszkalnym a ogrodzeniem posiada niewielkie (pomniejszone wraz z modernizacją drogi) kwiatowe przedogródki. – Na działkach siedliskowych za szczytowo usytuowanym domem znajduje się zabudowa gospodarcza z oborami i szopami, przylegającymi w jednej linii do budynku. W części zagród działkę zamyka poprzecznie umieszczona szopa (stodoła). 	
forma budynków, w tym:	gabaryty obiektów:	wysokość zabudowy	Od 6 - 10 m
		proporcja i kształt bryły	<ul style="list-style-type: none"> – Budynki mieszkalne o bryłach horyzontalnych, zbudowane na planach wydłużonych prostokątów, szerokofrontowe – Budynki w większości jednoraktowe, z sieniami na osi. Nowsze budynki z w poł. XX wieku o programach półtoratraktowych i dwutraktowych
	wysokość górnej krawędzi elewacji frontowej, jej gzymsu lub attyki	Ok. 3,5 m	
	proporcja pomiędzy wysokością górnej krawędzi elewacji frontowej, jej gzymsu lub attyki a wysokością dachu	1: 1,3	
	geometria dachu (kąt nachylenia i układ	Dachy strome, półszczytowe o konstrukcji krokwiowo-jętkowej	

	połaci dachowych)	Kąt nachylenia połaci: 50° - 55°
	▪ poziom posadowienia parteru	± od 0,0 m do 0,8 m
	▪ wielkość i proporcja otworów okiennych i drzwiowych oraz podcieni	– Otwory okienne sytuowane w ścianie frontowej południowej. W niektórych obiektach także w ścianie szczytowej od drogi. – Rozmieszczone okien symetrycznie. Okna prostokątne trój- i czterokwaterowe, skrzydłowe. Otwory zróżnicowane wielkością w zależności od wieku obiektu (im starsze, tym mniejsze)
	▪ procent przeszklenia elewacji	Od 4 do 6 %
charakterystyczne elementy konstrukcyjne i zdobnicze		– Budynki wzniesione w tradycyjnej konstrukcji drewnianej, zrębowej. – Cokół budynku w postaci niskich ław z kamienia łamanego lub otoczków rzecznych. – Szczyty szalowane ozdobnie w motyw promieni słonecznych. W części budynków w półszczytce pary małych zbliżonych okienek o półkolistych wykrojach górą. Okienka małe stanowią wentylację poddasza, większe doświetlają poddasze o charakterze użytkowym (mieszkalnym). Nad okienkami w półszczytach odcinkowe daszki okapowe. – Elewacje frontowe budynków z dobudowanymi gankami o szerokości odpowiadającej sieniom. Ganki konstrukcji szkieletowej, przeszklone górą, szalowane dołem. Szalunki o ozdobnie docinanym detalu stolarskim. W wielu obiektach ganki nadbudowane werandą w poddaszu o podobnym opracowaniu. Nakrywają je daszki półszczytowe o podobnej do szczytów budynku artykulacji i detalu architektonicznym. Elementem dekoracyjnym są podesty z ażurowymi, drewnianymi balustradami ujmujące ganki na długości elewacji frontowej.
stosowane materiały wykończeniowe		Kamień, drewno, gont, blacha ocynkowana i dachówkowa.
charakterystyczne cechy elewacji budynków, w tym:	▪ kolorystyka	Elewacje o naturalnym kolorze drewna, zróżnicowane odcieniem zależnym od wieku. Końcówki belek w węglowaniach podkreślane białą farbą.
	▪ cechy stolarki okiennej i drzwiowej: kolorystyka, podział kwater okiennych i drzwiowych, stosowane materiały	– Otwory okienne z obramieniami belkowymi oraz oknami skrzynkowymi. Posiadają w części ozdobnie docinane deskowe opaski, szczyki w nadprożach i podokiennik. – Stolarka okienna skrzydłowa, trójkwatrowa z uchylnym poprzecznie luftem górą oraz dwuskrzydłowa, czteropolowa (czterokwaterowa). Podziały okien szprosowe. Stolarka okienna w kolorze naturalnym albo malowana brązowo lub białą – Otwory drzwiowe w najstarszych zachowanych budynkach o półkolistych wykrojach, z motywem oślego grzbietu w nadprożach. W obiektach nowszych otwory prostokątne. – Drzwi starsze deskowo-spągowe, jednoskrzydłowe, nowsze płycinowe jedno- i dwuskrzydłowe, z przeszklonymi nadświetlami.
charakterystyczne cechy dachów budynków, w tym:	▪ kolorystyka	Dachy gontowe w kolorze szarego, starzejącego się drewna. Pozostałe dachy kryte blachą płaską lub dachówkową w kolorze brązowym.
	▪ stosowane materiały	Gont, blacha
charakterystyczne cechy obiektów małej architektury i ogrodzeń,	▪ gabaryty	-
	▪ detal architektoniczny	Na ścianach szczytowych niektórych budynków kapliczki szafkowe z figurami popularnych świętych.
	▪ stosowane materiały	Ogrodzenie działek z niskimi płotami sztachetowymi, wydzielającymi m.in. przedogródki.

